

۲۰۱۸/۱۰/۱۸

مرجان کمال

برگشت دوباره به یاداشت ها نگاهی مختصری به تاریخچه کابل از زنده یاد مرجان کمال به زبان فرانسوی

مترجم: فریده نوری

قسمت دوم

چشمم در انتظار تو چون حلقه بر دست
بی منظر تو در نظرم روز و شب یکی ست
ای آسمان بساط شب و روز در نورد
ناچار بایدم به فراق تو خو گرفت
با گلشنم چه کار که از چشم خون فشان
زخمی ندیدم دل که توان دادنش شکیب
بی روی تو بود به چه مشغول دیده ام
تا دست مرگ حلقه نکوبیده بر درم
گو آفتاب و ماه نتابد ز منظم
کافتاده است وعده به فردای محترم
چون نیست چاره بی ز قضای مقدم
رنگین بود کنار ز گل های احمرم
دامن همی زند دم ناصح بر آنرم
با داغ تو شود به چه خورسند خاطر

در سال ۱۷۴۷ وقتی ابدالی ها به سلطنت رسیدند، کابل را جزوی قمری خود ساختند و به آن توجه زیادی نمودند.

تیمور شاه وقتی بعد از پدر به سلطنت رسید، رسماً کابل را پایتخت افغانستان نمود و به عمران آن پرداخت که از آن زمان تا به امروز کابل پایتخت و مرکز کشور می باشد.

بعد از درگذشت تیمور شاه درانی، شهزاده شاه زمان درانی در سال ۱۱۷۲ شمسی مطابق به ۱۷۹۳ میلادی بر تخت سلطنت جلوس کرد. به تاریخ ۱۱۸۱ هجری شمسی مطابق به ۱۸۰۱ میلادی در بالاحصار کابل وفات نمود. از سنه ۱۱۸۱ هجری شمسی تا ۱۱۸۳ هجری شمسی مطابق به ۱۸۰۱ میلادی تا به ۱۹۰۴ میلادی پسر اعلیحضرت تیمور شاه درانی، شهزاده محمود شاه بر تخت نشست.

شهزاده شاه شجاع پسر اعلیحضرت تیمور شاه برای دو مرتبه پادشاهی نمود، مرتبه اول از ۱۱۸۳ شمسی، تا به ۱۱۸۴ شمسی مطابق به ۱۸۰۴ الی تا ۱۸۱۸ میلادی پادشاهی کرد.

سلطنت اول امیر دوست محمد خان ۱۲۱۷ شمسی مطابق ۱۸۳۷ میلادی تا به ۱۲۱۸ هجری شمسی مطابق به ۱۸۳۸ میلادی. که مطابقت می کند به جنگ اول افغان و انگلیس ۱۸۳۹ میلادی - ۱۸۴۲ میلادی.

یک سال بعد شاه شجاع دوباره از قندهار وارد کابل گردیده و در سال ۱۲۱۸ شمسی مطابق به ۱۸۳۸ میلادی اعلان پادشاهی کرد. بعد از شاه شجاع، فتح محمد خان بر تخت نشست، بعد از هفت ماه پادشاهی احساس کرد که انگلیس ها می خواهند ولایات شرقی افغانستان را از بدنه آن جدا کنند، همان بود که فتح محمد خان، خود را برای مقابله با آن ها آماده ساخت، و کابل را ترک گفته عازم پشاور گردید.

بعداً شاهپور شاه درانی فرزند شاه شجاع پادشاهی نموده و پسر امیر دوست محمد خان را که محمد اکبر خان نام داشت رتبه وزارت داد.

اعلیحضرت امیر دوست محمد خان برای بار دوم در سنه ۱۸۴۳ میلادی پادشاهی خود را اعلان نمود.

سلطنت اول امیر شیرعلی خان ۱۲۴۱ شمسی مطابق به ۱۸۶۲ میلادی و دوم آن ۱۲۴۶ شمسی مطابق به ۱۸۶۷ میلادی می باشد.

دوره دوم سلطنت امیر شیرعلی خان از تاریخ ۱۲۴۶ هجری شمسی مطابق به ۱۸۶۷ میلادی، و ختم آن ۱۲۵۷ شمسی مطابق به ۱۸۷۸ میلادی. جنگ دوم افغان و انگلیس ۱۸۷۸ میلادی تا به ۱۸۸۰ میلادی.

سردار محمد یعقوب خان پسر امیر شیر علی خان در ۱۲۵۷ شمسی بر تخت سلطنت موروثی جلوس کرد.

سلطنت امیر عبدالرحمن خان [ضیاء الملت والدین] از تاریخ ۱۲۵۸ شمسی الی ۱۲۸۰ شمسی که مطابقت دارد به ۱۸۷۹ میلادی الی ۱۹۰۱ میلادی.

سلطنت امیر حبیب الله خان [سراج الملت والدین] از ۱۲۸۰ شمسی الی ۱۲۹۷ شمسی مطابق ه ۱۹۰۱ میلادی الی ۱۹۱۹ میلادی.

امیر حبیب الله خان در کله گوش لغمان به قتل رسید و در شهر جلال آباد مرکز ولایت ننگرهار به خاک سپرده شد. نصرالله خان برادرش اعلان پادشاهی کرد لکن امیر امان الله خان پسر امیر حبیب الله خان وی را معزول و خود را مستحق سلطنت دانست که از سال ۱۲۹۷ شمسی تا به ۱۳۰۷ شمسی مطابق به ۱۹۱۹ میلادی تا به ۱۹۲۹ میلادی سلطنت کرد.

جنگ سوم افغان - انگلیس ۱۹۱۹ میلادی.

امیر امان الله خان به تاریخ ۱۳۰۷ شمسی برادر بزرگ خود عنایت الله خان را در سلطنت شانده و خودش کابل را به عزم قندهار ترک نمود.

در همین وقت ارگ کابل توسط حبیب الله مشهور به بچه سقاب محاصره شد، که مدت ۹ ماه سلطنت نمود. سلطنت اعلیحضرت محمد نادر خان از ۱۳۰۸ شمسی تا به ۱۳۱۲ شمسی مطابق به ۱۹۲۹ میلادی تا به ۱۹۳۳ میلادی. در سال ۱۳۱۲ هجری شمسی در اثنای توزیع انعامات برای شاگردان مکتب به شهادت رسید. اعلیحضرت محمد ظاهر شاه پسرش در سنه ۱۳۱۲ شمسی بر تخت سلطنت جلوس نمود و مدتی ۴۰ سال پادشاهی نمود. در سال ۱۹۷۳ میلادی مطابق به ۱۳۵۲ هجری شمسی توسط پسر اعم اش سردار محمد داود خان با یک کودتاه عزل و حکومت شاهی را خاتمه داده و نظام جمهوری افغانستان را اعلان نمود.

رژیم سردار محمد داود خان با یک کودتای نظامی، توسط حزب کمونیست به تاریخ هفت ثور ۱۳۵۷ شمسی مطابق به ۲۸ اپریل ۱۹۷۸ میلادی بر انداخته شده و سردار محمد داود خان را با تمام خانواده اش تیر باران نمودند. این رژیم به مقاومت تمامی اقشار جامعه مواجع گردید، که به اشغال نظامی شوروی ها در سال ۱۹۷۹ انجامید.

اولین رئیس جمهور کمونیست ها ترکی توسط حفیظ الله امین کشته شد و خودش را جانشین وی اعلان نمود، شوروی ها با اشغال نظامی، حفیظ الله امین را به قتل رسانیده، و به جایش ببرک کارمل را نشانند. بعداً نجیب را که قبلاً رئیس استخبارات (خاد) بود به کرسی نشانند.

به تاریخ ۸ ثور هجری شمسی ۱۳۷۱ مطابق به ۱۹۹۲ میلادی کابل به دست مجاهدین افتاد، که با جنگ های داخلی و خیم همراه بود.

در سال ۱۹۹۶ میلادی کابل را طالبان گرفتند، و این رژیم طالبانی تا به اواخر سال ۲۰۰۱ دوام داشت و با مداخله قوای ائتلاف (امریکا و انگلستان) از بین برده شدند.

این چند سطر مختصر در باره تاریخ «کابل» بود، در آینده در حد توان خود می خواهم تاریخ افغانستان را بنویسم. خلاصه تاریخچه کابل را به منظور این نوشتن، تا بتوانم به معرفی آثار و عبادات تاریخی و تا اندازه توانم نام ها و جای های تاریخی را به رشته تحریر درآورم. ادامه درد

مسجد پُل خشتی
ادامه دارد

تذکر: هرگاه خوانندگان محترم متمایل باشند که نوشته ها و مطالب دیگر این نویسنده را هم مطالعه کنند، با "کلیکی" بر عکس نویسنده، به آرشیف شان رهمایی می شوند.

نگاه مختصری به تاریخچه کابل (بخش دوم)
marjan_kamal_negaahe_ba_taarikhtshaye_kabul_۲.pdf